

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Łódzka Delegatura w Łodzi

DLO.411.7.1.2026

**Pan
Michał Machała
Kierownik
Gminna Jednostka Usług Komunalnych
w Sędziejowicach
Sędziejowice – Kolonia 12,
98-160 Sędziejowice**

Wystąpienie pokontrolne

I/25/001

**Realizacja obowiązków w zakresie zbiorowego
zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków na
terenach gmin wiejskich i miejsko – wiejskich
w województwie łódzkim**

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Łódzka Delegatura w Łodzi

ul. Kilińskiego 210, 93-106 Łódź

tel. +48 42 239 32 00, dlo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Gminna Jednostka Usług Komunalnych w Sędziejowicach (dalej: *Przedsiębiorstwo* lub *GJUK*),
Sędziejowice – Kolonia 12, 98-160 Sędziejowice

Kierownik jednostki kontrolowanej

Michał Machała, Kierownik Gminnej Jednostki Usług Komunalnych w Sędziejowicach
(dalej: *Kierownik* lub *Kierownik Przedsiębiorstwa*), od 1 stycznia 2021 r.

Zakres przedmiotowy kontroli

Realizacja zadań w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków

Okres objęty kontrolą

Lata 2022-2025, z uwzględnieniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały wpływ na działalność kontrolowanych jednostek w okresie objętym kontrolą

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Łódzka Delegatura w Łodzi

Kontroler

Emilia Wyciszkievicz, główny specjalista kontroli państwowej,
upoważnienia do kontroli nr LLO/104/2025 z dnia 22 października 2025 r. oraz nr DLO/1/2026
z dnia 2 stycznia 2026 r.

(akta kontroli str. 1-6, 503-504)

---

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, ze zm., dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez Kierownika Przedsiębiorstwa zadań w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Kierownik Przedsiębiorstwa zapewnił w latach 2022-2025 zdolność posiadanych urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych do realizacji dostaw wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem oraz dostaw wody i odprowadzenia ścieków w sposób ciągły i niezawodny. Wszystkie przerwy w dostawie usług wynikały z krótkotrwałych³, niezwłocznie usuwanych awarii, o których prawidłowo informowano odbiorców.

W Przedsiębiorstwie podejmowano działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony posiadanej infrastruktury przed potencjalnymi cyberatakami. W opracowanych planach i analizach przewidziano realizację niezbędnych zadań w tym zakresie.

Przedsiębiorstwo nie było zobowiązane do opracowania projektu wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, ponieważ działania obejmujące dany obszar realizowane były bezpośrednio w Urzędzie Gminy w Sędziejowicach.

W Przedsiębiorstwie warunki przyłączenia do sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej wydawano terminowo, na podstawie kompletnych wniosków. Odbiór przyłączy realizowano na zasadach określonych w regulaminie wewnętrznym i rzetelnie dokumentowano, potwierdzając zgodność wykonanych prac z uzgodnionymi przez GJUK projektami technicznymi, opracowanymi na podstawie wydanych warunków przyłączenia do sieci.

Wywiązywano się także z obowiązku prowadzenia regularnej wewnętrznej kontroli jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, a w przypadku pogorszenia jej jakości niezwłocznie podejmowano stosowne działania naprawcze i informowano właściwe organy. Pojedyncze przekroczenia dopuszczalnych wartości badanych parametrów miały miejsce w 2022 i 2023 r. i nie skutkowały koniecznością wstrzymania dostaw wody dla mieszkańców. Regularnej kontroli Przedsiębiorstwa podlegała także ilość odprowadzanych ścieków bytowych i przemysłowych. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła braku kontroli jakości tych ścieków⁴.

Przedsiębiorstwo jednokrotnie skorzystało z ustawowego uprawnienia do odcięcia dostaw wody, co doprowadziło do wyegzekwowania zaległych opłat. O planowanym odcięciu terminowo powiadomiono odbiorcę i właściwe organy oraz zapewniono zastępczy punkt poboru wody. Podjęte w tym zakresie działania były uzasadnione, zgodne z obowiązującymi przepisami i rzetelne. Przedsiębiorstwo nie stwierdziło przesłanek popełnienia wykroczeń bądź przestępstw związanych z bezprawnym poborem wody lub odprowadzaniem ścieków, uzasadniających skierowanie zawiadomień do organów ścigania.

---

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

³ Nie było konieczności udostępnienia zastępczego punktu poboru wody.

⁴ Stwierdzona nieprawidłowość nie wpłynęła istotnie na prawidłowość realizacji zadań w kontrolowanym zakresie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Według Statutu GJUK⁵, przedmiotem działalności Przedsiębiorstwa jest realizacja zadań własnych Gminy Sędziejowice⁶ odnoszących się do bieżącego i nieprzerwanego zaspokojenia potrzeb mieszkańców Gminy w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę, zbiorowego odprowadzenia ścieków do sieci kanalizacyjnej i ich oczyszczania, wydawania warunków technicznych przyłączenia do sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej, uzgadniania projektów oraz dokonywania odbiorów technicznych wykonywanych przyłączy.

(akta kontroli str. 7-10)

W kontrolowanym okresie na terenie Gminy znajdowały się trzy stacje uzdatniania wody (SUW): SUW w Sędziejowicach, SUW w Siedlcach i SUW w Pruszkowie, oraz dwie oczyszczalnie ścieków (OŚ): OŚ w Sędziejowicach i OŚ w Marzeninie. Gminna sieć wodociągowa była spięta pierścieniem, co w przypadku wystąpienia awarii lub pogorszenia się jakości wody na jednej ze stacji, umożliwiało jej wyłączenie z eksploatacji i równoczesne zaopatrywanie ludności w wodę z dwóch pozostałych stacji.

(akta kontroli str. 11-20)

W latach 2022-2025 (I półrocze) zwiększyła się liczba odbiorców usług dostarczania wody - z 2518 do 2608 oraz liczba odbiorców usług odprowadzania ścieków bytowych z 554 do 601⁷. Ścieki przemysłowe generował jeden odbiorca.

GJUK dostarczył odbiorcom łącznie 775,5 tys. m³ wody⁸, z tego:

- przez SUW Pruszków 440,4 tys. m³;
- przez SUW Sędziejowice 202,3 tys. m³;
- przez SUW Siedlce 132,8 tys. m³.

łączna ilość odprowadzonych ścieków wyniosła 165,5 tys. m³, z tego:

- 162,6 tys. m³ ścieków bytowych;
- 2,9 tys. m³ ścieków przemysłowych.

(akta kontroli str. 33-55)

2. Według § 2 *Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Sędziejowice*⁹, Przedsiębiorstwo było zobowiązane dostarczać odbiorcom usług wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi w ilości co najmniej 0,3 m³ na dobę, pod ciśnieniem nie mniejszym niż 0,05 MPa (0,5 bara) i nie większym niż 0,6 MPa (6 barów) u wylotu na zaworze głównym za wodomierzem głównym.

Na podstawie § 22 Regulaminu, Przedsiębiorstwo miało obowiązek poinformowania odbiorców, w sposób zwyczajowo przyjęty:

- o planowanych przerwach lub ograniczeniach w dostawie wody z wyprzedzeniem co najmniej dwudniowym;
- o zaistniałych nieplanowanych przerwach lub ograniczeniach w dostawie wody, o ile przewidywany czas ich trwania przekraczał 12 godzin;

---

⁵ Uchwała nr XLIV/351/22 Rady Gminy Sędziejowice z dnia 30 czerwca 2022 r.

⁶ Dalej także: *Gmina*.

⁷ W kolejnych latach/półroczu: 2518, 2529, 2580 i 2608 (dla wody) i 554, 560, 588 i 601 (dla ścieków).

⁸ 222,6 tys. m³ w 2022 r., 222,7 tys. m³ w 2023 r., 228,7 tys. m³ w 2024 r. i 101,5 tys. m³ w I półroczu 2025 r.

⁹ Regulamin przyjęty uchwałą Rady Gminy nr XLV/326/18 z dnia 27 września 2018 r., zmieniony uchwałą nr XXXVIII/293/21 z dnia 29 grudnia 2021 r., dalej: *Regulamin* lub *Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków*.

- o lokalizacji zastępczego punktu poboru wody (punkt taki Przedsiębiorstwo miało obowiązek zapewnić w razie planowanej lub zaistniałej przerwy w dostawie wody przekraczającej 12 godzin).

W § 23 Regulaminu dopuszczono wstrzymanie zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków bez uprzedniego powiadomienia odbiorców usług, m.in. w przypadku wystąpienia bezpośredniego zagrożenia dla życia, zdrowia lub środowiska w związku z funkcjonowaniem sieci czy działania siły wyższej, które uniemożliwiło świadczenie usług.

(akta kontroli str. 21-32)

Według prowadzonych w Przedsiębiorstwie rejestrów, w okresie objętym kontrolą na terenie Gminy miało miejsce 31 przerw/ograniczeń w realizacji usług¹⁰, z tego 27 w zakresie dostawy wody i cztery w zakresie odprowadzenia ścieków. W wyniku szczegółowej analizy dokumentacji dotyczącej powyższych zdarzeń ustalono, że:

- wszystkie były wynikiem awarii, spowodowanych:
  - uszkodzeniem poszczególnych elementów sieci wodociągowej¹¹, co skutkowało nieszczelnością instalacji i wyciekami wody;
  - zatorami w kolektorze głównym kanalizacji sanitarnej;
- żadna z awarii sieci wodociągowej nie spowodowała spadku ciśnienia wody poniżej poziomu minimalnego;
- w żadnym przypadku nie było konieczności udostępnienia zastępczego punktu poboru wody - zaistniałe przerwy/ograniczenia w dostawie wody trwały od czterech do siedmiu godzin;
- zatory w kanalizacji sanitarnej były usuwane w ciągu dwóch-trzech godzin;
- o możliwych przerwach lub ograniczeniach w dostawie wody informowano mieszkańców w sposób zwyczajowo przyjęty, tj. m.in. poprzez zamieszczanie komunikatów na stronie internetowej GJUK, w mediach społecznościowych, na tablicy ogłoszeń w danej miejscowości;
- z usunięcia awarii każdorazowo sporządzano protokół, w którym opisywano m.in. lokalizację zdarzenia, uzbrojenie terenu, uszkodzenia, zamontowane części i wykonane czynności w celu usunięcia awarii.

Z powyższego wynika, iż Przedsiębiorstwo wywiązało się z obowiązku określonego w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków¹², tj. zapewniło zdolność posiadanych urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych do realizacji dostaw wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem. Mieszkańcy byli informowani o występujących awariach w sposób zgodny z Regulaminem.

(akta kontroli str. 213-245)

W okresie objętym kontrolą do GJUK nie wpłynęły żadne zgłoszenia o nieprawidłowościach dotyczących jakości świadczonych usług w zakresie zaopatrzenia w wodę, czy odprowadzania ścieków. Zgłoszenie takie wpłynęło natomiast do Delegatury WIOŚ¹³ w Sieradzu i dotyczyło odprowadzania przez GJUK nieoczyszczonych ścieków oraz osadów do rowu melioracyjnego (szerzej opisano w dalszej części wystąpienia).

(akta kontroli str. 441-452, 476)

---

¹⁰ Według stanu na dzień 21 listopada 2025 r. W rejestrach *Świadczenia usług komunalnych na rzecz mieszkańców gminy* odnotowywane były przerwy w dostawach trwające powyżej 15 minut.

¹¹ Np. pęknięciem złączki PE, korozją czy pęknięciem rury, rozszczelnieniem zasuw lub nawiertelek.

¹² Dz. U. z 2024 r. poz. 757 ze zm., dalej: *ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę*.

¹³ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska.

W Przedsiębiorstwie analizowano ryzyko występujących zagrożeń dla ujęć wód podziemnych. W analizach wykonanych dla poszczególnych SUW w latach 2021-2022¹⁴ wyszczególniono cztery następujące rodzaje zagrożeń zdrowotnych - zagrożenia mikrobiologiczne, chemiczne, fizyczne i radiologiczne. Do potencjalnych źródeł tych zagrożeń zaliczono działalność komunalną (zanieczyszczenie wskutek awarii/nieszczelnych zbiorników bezodpływowych), działalność rolniczą (stosowanie nawozów i środków ochrony roślin w otoczeniu ujęcia wody), chów/hodowlę zwierząt (nieodpowiednie składowanie obornika lub nieodpowiednie odprowadzanie ścieków), występowanie naturalnych zjawisk pogodowych (susze)¹⁵. Dla każdego ze zidentyfikowanych ryzyk w analizach określono działania prewencyjne, obejmujące m.in. kontrolę opróżniania zbiorników bezodpływowych, pozbywania się ścieków z budynków hodowlanych, składowania obornika; szkolenie rolników w temacie zrównoważonego rolnictwa oraz stosowania chemikaliów w rolnictwie; zakaz sadzenia wysokiej roślinności w pobliżu ujęć; uświadamianie odbiorców w zakresie gospodarowania wodą.

W marcu 2025 r. Przedsiębiorstwo opracowało *Plan Bezpieczeństwa Wody dla systemu zaopatrzenia w wodę gminy Sędziejowice*. W dokumencie tym wskazano m.in., iż PBW obejmuje kluczowe etapy identyfikacji zagrożeń oraz oceny ryzyka na wszystkich etapach systemu, od poboru przez uzdatnianie i dystrybucję wody do punktów poboru przez konsumentów. W planie tym m.in. dokonano identyfikacji zagrożeń i zdarzeń niebezpiecznych oraz określono zadania do wykonania. Do zdarzeń niebezpiecznych zaliczono: zatrzymanie pomp w wyniku braku zasilania lub awarii, przerwanie ciągłości dostaw, niezaspokojenie popytu, obniżenie ciśnienia w wyniku awarii, wtórne zanieczyszczenie w sieci w wyniku stagnacji wody lub awarii, zanieczyszczenie wody podczas przeprowadzania napraw, pogorszenie jakości wody z powodu zmiany przepływu, niezaspokojenie popytu w wyniku nadmiernego zapotrzebowania (np. letnie upały), spadek ciśnienia w przypadku prowadzenia akcji gaśniczych. Do istniejących działań, mających na celu zapobieganie ryzykom, zaliczono m.in. wyposażenie poszczególnych SUW w agregaty, wdrożenie procedur postępowania na wypadek pogorszenia jakości wody, monitorowanie czasu pracy i regularny przegląd pomp, płukanie sieci, szkolenia. W PBW wskazano, że *za realizację zadań i zapewnienie środków finansowych wynikających z Planu Bezpieczeństwa Wody odpowiedzialny jest właściciel ujęcia*. Do zadań najistotniejszych zaliczono *ograniczenie nielegalnego poboru wody*. *Planowane działania w tym zakresie obejmują wzmocnienie kontroli, zwiększenie liczby inspekcji oraz wdrożenie technologii umożliwiających szybkie wykrywanie nielegalnych przyłączy i poboru wody*. Pozostałe zadania, wśród których wymieniono m.in. modernizację sieci wodociągowej i SUW oraz przegląd studni awaryjnych, miały charakter długoterminowy (do 2026-2028 r.). W PBW wskazano, iż podczas modernizacji SUW zamontowane zostaną kamery o wysokiej rozdzielczości w kluczowych miejscach infrastruktury, zintegrowane z systemem rejestracji i zabezpieczone przed cyberatakami, co zwiększy bezpieczeństwo SUW.

(akta kontroli str. 56-57)

W okresie objętym kontrolą GJUK przeprowadziła jedno badanie w obszarze cyberbezpieczeństwa – *Badanie bezpieczeństwa sieci OT*¹⁶. Uzyskane informacje posłużyły do opracowania oferty na

---

¹⁴ Analizy przeprowadzone celem ustalenia terenów ochronnych ujęć wody, o których mowa w art. 133 ust. 3 ustawy Prawo wodne.

¹⁵ Dodatkowo cmentarz oraz transport kolejowy.

¹⁶ W formie ankiety, w dniu 22 sierpnia 2025 r.

wykonanie audytu bezpieczeństwa dla Przedsiębiorstwa. Na realizację tego zadania zaplanowano środki w budżecie na 2026 r.

(akta kontroli str. 96-99, 101-118)

Kierownik wyjaśnił, iż w grudniu 2024 r. Przedsiębiorstwo wdrożyło usługę monitoringu pompowni ścieków dla jednej z OŚ, celem zapewnienia bezpieczeństwa oraz ochrony możliwości zdalnego sterowania pracą pompowni przed potencjalnymi cyberatakami. Podał także informacje o stosowanych systemach zabezpieczeń w tym zakresie, jak również przesłanki wskazujące na ograniczoną podatność obiektów na cyberataki.

(akta kontroli str. 99)

Według informacji udzielonej przez Wójta Gminy Sędziejowice, w *Planie Zarządzania Kryzysowego Gminy Sędziejowice* zawarto ogólną charakterystykę sieci wodno-kanalizacyjnej. Określono także procedurę działania w nietypowych sytuacjach kryzysowych, w tym wariant postępowania na wypadek wystąpienia zatrucia wody. Plan zawiera identyfikację zagrożeń, przy czym infrastruktura wodno-kanalizacyjna jest ujmowana według poszczególnych zagrożeń. Ponadto Wójt poinformował o zakupach realizowanych w ramach dotacji z zakresu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej oraz o innych okolicznościach, które ograniczają podatność SUW na cyberataki.

(akta kontroli str. 194-212)

Według wyjaśnień Kierownika, w GJUK nie wystąpiły sytuacje kryzysowe.

(akta kontroli str. 99)

3. W okresie objętym kontrolą Przedsiębiorstwo nie opracowywało wieloletnich planów rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę.

Jak wyjaśnił Kierownik, w ramach prowadzonej działalności statutowej Przedsiębiorstwo realizowało bieżącą obsługę istniejącej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej¹⁷. Wszelkie inwestycje w powyższym zakresie były realizowane przez Referat Rolnictwa i Rozwoju Wsi Urzędu Gminy w Sędziejowicach. Z tego względu, w latach 2022-2025 Przedsiębiorstwo nie planowało i nie realizowało żadnych inwestycji¹⁸.

(akta kontroli str. 7-10, 96-98)

W udzielonej informacji Wójt Gminy Sędziejowice potwierdził, iż inwestycje w zakresie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej podlegają bezpośredniej realizacji przez Gminę Sędziejowice. GJUK nie posiada bowiem osobowości prawnej. Jak podał Wójt, w latach 2022-2025 planowanie i rozwój urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych odbywały się w oparciu o *Strategię Rozwoju Gminy Sędziejowice na lata 2021 – 2026*, która była precyzowana w *Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Sędziejowice*. Dokumenty te stanowiły podstawę pozyskiwania przez Gminę środków finansowych na realizację inwestycji. Inwestycje wodno-kanalizacyjne były realizowane przede wszystkim w lokalizacjach, w których istniały uzasadnione potrzeby mieszkańców, a także możliwości techniczne oraz budżetowe Gminy.

(akta kontroli str. 193-196)

---

¹⁷ Na podstawie Statutu, przedmiotem działalności Przedsiębiorstwa była wyłącznie bieżąca obsługa istniejącej sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej, tj. ujmowanie, uzdatnianie, dostarczanie wody, bieżąca eksploatacja, naprawa, konserwacja sieci i urządzeń wodociągowych, odprowadzanie ścieków do sieci kanalizacyjnej i ich oczyszczanie.

¹⁸ Zgodnie z art. 21 ust. 7 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, obowiązek opracowania planu nie dotyczy przedsiębiorstw, które nie planują budowy urządzeń wodociągowych lub urządzeń kanalizacyjnych.

4. W latach 2022-2025 (do października) do GJUK wpłynęły łącznie 232 wnioski o wydanie warunków przyłączenia do sieci, z tego w kolejnych latach odpowiednio: 40, 55, 71 i 66 wniosków. Wszystkie dotyczyły realizacji przyłączy w celach socjalno-bytowych. Odmowę ustalenia warunków wydano w czterech przypadkach, co było uzasadnione brakiem technicznych możliwości przyłączenia nieruchomości¹⁹. W pozostałych przypadkach, wnioski rozpatrzono pozytywnie.

(akta kontroli str. 58-71, 477-489)

W wyniku szczegółowej analizy 12 spraw dotyczących przyłączania do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej budynków mieszkalnych jednorodzinnych lub letniskowych ustalono m.in., że:

- wszystkie wnioski zawierały kompletne dane dotyczące: podmiotu ubiegającego się o przyłączenie, lokalizacji, przeznaczenia i sposobu wykorzystania nieruchomości, tj. spełniały wymagania określone w art. 19a ust. 4 pkt 1-3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę;
- w zależności od rodzaju przyłączenia (wodociągowe lub kanalizacyjne), we wnioskach określano dobowe zapotrzebowanie na wodę do celów bytowych lub ilość i jakość odprowadzanych ścieków bytowych, co było zgodne z art. 19a ust. 4 pkt 4-5 ww. ustawy;
- do każdego wniosku załączano szkic sytuacyjny lub plan zabudowy, o którym mowa w art. 19a ust. 4 pkt 5 ww. ustawy;
- wszystkie wnioski zostały pozytywnie rozpatrzone, do 18 dni od daty ich złożenia, tj. w terminie określonym w art. 19a pkt 1 ww. ustawy (do 21 dni);
- wydane warunki przyłączenia do sieci zawierały elementy wymagane na podstawie § 13 ust. 7 Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków, w tym informację o ich ważności przez okres dwóch lat, tj. przez okres ustalony art. 19a ust. 7 ww. ustawy;
- na podstawie wydanych warunków 11 inwestorów opracowało projekt techniczny i przedłożyło go do uzgodnienia GJUK. Kierownik uzgodnił pod względem przyjętych rozwiązań technicznych wszystkie otrzymane projekty. Projekty zostały opracowane w terminie do czterech miesięcy od daty wydania warunków przyłączenia do sieci;
- zaprojektowane przyłącze zrealizowało ośmiu inwestorów, przy czym każdy z nich, przed rozpoczęciem robót, dokonał stosownego zgłoszenia, w którym podał planowany termin rozpoczęcia robót;
- we wszystkich ośmiu przypadkach wynik odbioru prac został potwierdzony wpisem w *protokołach zakończenia i odbioru robót*, tj. zgodnie z § 14 ust. 5 Regulaminu. Według protokołów, odbioru dokonał konserwator GJUK, który w wyniku oględzin stwierdził, że *wszystkie roboty ziemne i montażowe zostały wykonane i zakończone całkowicie*. Podstawą wykonania robót był właściwy projekt techniczny, zatwierdzony przez GJUK. Protokoły potwierdzały także wykonanie prób szczelności;
- dokumentacja poszczególnych spraw była zgodna z obowiązującymi wzorami, wprowadzonymi Regulaminem²⁰.

(akta kontroli str. 72-95)

---

¹⁹ Gmina opracowała dokumentację techniczną sieci stwarzającą możliwość uzbrojenia nieruchomości w instalację wodociągową i kanalizacyjną, jednak plan inwestycyjny Gminy nie przewidywał wykonania inwestycji.

²⁰ W kontrolowanym okresie obowiązywał jednakowy wzór: wniosku o wydanie technicznych warunków przyłączenia do sieci, oświadczenia o posiadanej nieruchomości, zgłoszenia planowanego rozpoczęcia prac oraz protokołu zakończenia i odbioru robót.

Zgodnie z art. 19a ust. 10 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, Przedsiębiorstwo nie pobierało opłat za wydanie warunków przyłączenia do sieci, za włączenie przyłączy do sieci oraz za inne zezwolenia z tym związane.

(akta kontroli str. 362)

5. Przedsiębiorstwo prowadziło regularną wewnętrzną kontrolę jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i podejmowało działania naprawcze w przypadku jej nienależytej jakości. Zgodnie z § 6 ust. 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi²¹, kontrola ta obejmowała ustalenie harmonogramu pobierania próbek wody do badań, w uzgodnieniu z właściwym PPIS²². Badania wody na zlecenie GJUK wykonywało laboratorium zewnętrzne²³, akredytowane przez Polskie Centrum Akredytacji, a system jakości prowadzonych badań wody był zatwierdzony przez PPIS.

(akta kontroli str. 119-128)

W latach 2022-2025 monitoring kontrolny i przeglądowy jakości wody prowadzony był w GJUK na podstawie ww. harmonogramu, dla każdej SUW, cztery razy w roku w zakresie parametrów mikrobiologicznych (z grupy A) oraz raz w roku w zakresie parametrów chemicznych (z grupy B)²⁴, tj. z częstotliwością określoną w załączniku nr 3 do rozporządzenia w sprawie jakości wody. Ponadto, w 2022 r. dla każdej SUW wykonano kontrolny monitoring substancji promieniotwórczych. Według uzyskanych wyników badań, stężenie trytu oraz izotopów promieniotwórczych radu nie przekroczyło granic wykrywalności określonych w części C załącznika nr 6 do rozporządzenia w sprawie jakości wody. W takich okolicznościach, na podstawie § 15 ust. 2 powołanego rozporządzenia, pomiary w ww. zakresie realizuje się z częstotliwością co pięć lat (kolejny pomiar w GJUK przypada na 2027 r.).

(akta kontroli str. 119-130)

Na 60 badań wykonanych w ramach monitoringu parametrów z grupy A (48) i grupy B (12), wyniki mieszczące się w ramach dopuszczalnych wartości wskaźników otrzymano w 51 przypadkach (85%). W dziewięciu pozostałych przypadkach badania wykazały pojedyncze nieprawidłowe zmiany, z tego:

- w sześciu badaniach dla parametrów w grupie A, w zakresie niewłaściwej mętności uzdatnionej wody (3,58 – 3,82 NTU, zalecane do 1 NTU) lub liczby mikroorganizmów w temperaturze 22°C (181 – pow. 300 jkt/1ml, zalecane do 100 jkt/1ml)²⁵;
- w trzech badaniach dla paramentów w grupie B, w zakresie nadmiernej ilości manganu w uzdatnionej wodzie (59 – 124 µg/l, dopuszczalne 50 µg/l)²⁶ i w jednym dodatkowo żelaza (393 µg/l, dopuszczalne 200 µg/l).

(akta kontroli str. 129-192)

Zgodnie z w § 6 pkt 2 rozporządzenia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, GJUK poinformował o powyższych przekroczeniach PSSE oraz Wójta Gminy i przeprowadził działania naprawcze polegające na płukaniu sieci i chlorowaniu. Ponowione/kolejne wykonane badania nie wykazały przekroczeń.

---

²¹ Dz. U. z 2017 poz. 2294 ze zm., dalej: *rozporządzenie w sprawie jakości wody*.

²² Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łasku.

²³ Przedsiębiorstwo nie posiadało własnego laboratorium.

²⁴ Parametry określone odpowiednio w cz. A oraz w cz. B załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie jakości wody.

²⁵ We wszystkich wodociągach w 2022 r. (w jednym lub w dwóch punktach pobrań próbek) oraz w wodociągu w Sędziejowicach w 2023 r. (w jednym punkcie).

²⁶ W 2022 r. w wodociągu w Pruszkowie oraz w 2023 r. w wodociągach w Sędziejowicach i Siedlcach.

Dla wodociągów w Pruszkowie i w Sędziejowicach, w których w lipcu/wrześniu 2022 r. odnotowano przekroczenia dopuszczalnych wartości wskaźników mętności/manganu/żelaza, obowiązywały wydane w maju 2022 r. przez PPIS decyzje warunkowego korzystania z tych wodociągów - do czasu uzyskania pozytywnych wyników badań w powyższym zakresie w terminie do 31 października 2022 r. W próbkach pobranych z tych wodociągów w październiku 2022 r. nie odnotowano przekroczeń.

(akta kontroli str. 129-130, 258-262)

Według wydanych w latach 2022-2025 kwartalnych i rocznych ocen jakości wody, PPIS każdorazowo stwierdzał przydatność wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z wodociągów zlokalizowanych na terenie Gminy.

(akta kontroli str. 265-288)

6. Przedsiębiorstwo prowadziło regularną kontrolę ilości odprowadzanych ścieków bytowych i przemysłowych, poprzez kwartalne odczyty wodomierzy głównych, na podstawie których określano rzeczywiste ilości ścieków wprowadzanych do sieci przez poszczególne podmioty²⁷. Prowadziło także monitoring jakości ścieków przemysłowych (odprowadzanych przez jednego przedsiębiorcę), poprzez weryfikację otrzymywanych dwa razy do roku wyników badań laboratoryjnych²⁸. Według tych wyników, substancje zanieczyszczające w ściekach przemysłowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych mieściły się w dopuszczalnych wartościach, określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 14 lipca 2006 r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych²⁹ oraz w wydanym dla przedsiębiorcy pozwoleniu wodnoprawnym.

Przedsiębiorstwo nie prowadziło własnych kontroli jakości ścieków przemysłowych i ścieków bytowych, o których mowa w art. 9 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 289-313)

Odnosnie do kontroli warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych Kierownik wyjaśnił m.in., iż podczas regularnych odczytów wodomierzy głównych u Przedsiębiorcy (raz na kwartał) prowadzona była kontrola pierwszej studzienki kanalizacyjnej za separatorem na terenie podmiotu. Taki sposób monitorowania umożliwiał bieżącą ocenę prawidłowości działania separatora oraz wykluczenie przedostawania się do sieci substancji ropopochodnych lub innych zanieczyszczeń charakterystycznych dla danego rodzaju działalności przemysłowej.

Według wyjaśnień, ogólna kontrola przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych prowadzona była m.in. w ramach bieżącej eksploatacji infrastruktury. Pierwszym etapem tej kontroli było potwierdzenie, że przyłącze kanalizacyjne zostało wykonane zgodnie z warunkami technicznymi oraz dokumentacją projektową (co potwierdzają protokoły). Dalszy nadzór realizowany był w sposób ciągły, poprzez regularne kontrole i obserwacje wykonywane

---

²⁷ Co do zasady przyjmowano ilość odprowadzonych ścieków równą ilości pobranej wody. W przypadku posiadania przez odbiorcę podlicznika wody bezpowrotnie zużytej, ilość odprowadzonych ścieków stanowiła różnicę pomiędzy wskazaniem wodomierza głównego a wskazaniem podlicznika.

²⁸ Przedsiębiorca realizował badania we własnym zakresie, zgodnie z zasadami ustalonymi przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Sieradzu.

²⁹ Dz. U. z 2016 r. poz. 1757, dalej: *rozporządzenie w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych*.

podczas codziennej eksploatacji na sieci kanalizacyjnej i na oczyszczalniach (systematyczne przeglądy studni rewizyjnych oraz codzienna obserwacja skratek na kracie przyjąć).

(akta kontroli str. 323-326)

Przedsiębiorstwo wykonywało badania ścieków dopływających do oczyszczalni ścieków i wprowadzanych do ziemi. W tym celu pobierało próbki ścieków surowych i oczyszczonych z OŚ w Marzeninie i z OŚ w Sędziejowicach w regularnych odstępach czasu, dwa lub cztery razy w roku, odpowiednio na wlocie i wylocie z oczyszczalni, tj. w sposób zgodny z zasadami określonymi w § 5 rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych³⁰. Badane parametry w ściekach oczyszczonych w żadnej próbie nie przekroczyły najwyższych dopuszczalnych wartości wskaźników zanieczyszczeń, określonych w załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia oraz w zezwoleniu udzielonym GJUK przez Starostę Łaskiego³¹ na odprowadzanie ścieków oczyszczonych do ziemi. Redukcja substancji zanieczyszczających wynosiła każdorazowo co najmniej 99,7%

(akta kontroli str. 314-322)

7. W latach 2022-2025 Przedsiębiorstwo czterokrotnie dokonało odcięcia dostawy wody lub zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego, z tego w trzech przypadkach na wniosek właścicieli posesji. W ostatnim przypadku, odcięcie nastąpiło z powodu zaległości w płatnościach za więcej niż dwa okresy obrotowe, następujące po otrzymaniu przez odbiorcę wezwania do uregulowania zaległej opłaty³², tj. na podstawie art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę. W przedmiotowej sprawie, w dniu 13 sierpnia 2025 r., na 20 dni przed planowanym terminem odcięcia wody, GJUK poinformował PPIS, Wójta Gminy oraz odbiorcę o zamiarze odcięcia wody oraz o wyznaczonym zastępczym punkcie poboru wody, tj. wywiązał się z obowiązku określonego w art. 8 ust. 3 ww. ustawy. W związku z brakiem wpłat, 17 września 2025 r. zdemontowano wodomierz. W kolejnym dniu, po uregulowaniu zaległości przez odbiorcę, zamontowano nowy wodomierz i przywrócono dopływ wody do posesji.

(akta kontroli str. 327-352)

Z należnościami za więcej niż dwa okresy obrotowe³³ zalegał dodatkowo jeden odbiorca (przedsiębiorca), na łącznie 6,1 tys. zł w 2024 r. i 9,0 tys. zł w 2025 r. W przypadku tego odbiorcy nie doszło do odcięcia usług, m.in. z uwagi na dokonywanie częściowych wpłat oraz zawarcie w lipcu 2025 r.³⁴ porozumienia, w którym ustalono nowe terminy spłaty zaległości. Odbiorca uregulował wszystkie zaległości do 20 października 2025 r.

(akta kontroli str. 353-361)

W okresie od 2022 r. do 2025 r. (na koniec września) zaległości z tytułu opłat za wodę i odprowadzenie ścieków wynosiły odpowiednio: 9,1 tys. zł, 6,7 tys. zł, 10,5 tys. zł, 5,0 tys. zł.

(akta kontroli str. 459)

---

³⁰ Dz. U. poz. 1311.

³¹ Decyzje w sprawie zezwolenia na szczególne korzystanie z wód obejmujące odprowadzenie ścieków oczyszczonych z oczyszczalni z dnia 10 grudnia 2015 r. oraz z dnia 21 listopada 2017 r. (obowiązuje do 31 października 2027 r.).

³² Odbiorca zalegał za trzy okresy obrotowe, na łącznie 0,9 tys. zł.

³³ Na kwotę wyższą niż 5,0 tys. zł.

³⁴ We wcześniejszym okresie, w związku z trwającym postępowaniem restrukturyzacyjnym, zaległości tego odbiorcy nie mogły być egzekwowane, a kluczowe umowy, bez zezwolenia Nadzorca Układu nie mogły być wypowiedzane.

W latach 2022-2025 GJUK nie stwierdził innych przesłanek uprawniających do odcięcia dostaw wody lub zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego, określonych w art. 8 ust. 1 pkt 1, 3 i 4 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę³⁵.

Według wyjaśnień Kierownika, Konserwatorzy GJUK, podczas objazdów, prowadzili siedmiodniowy monitoring ewentualnych ingerencji w infrastrukturę wodociągową i kanalizacyjną. Dodatkowo, raz w tygodniu, podczas objazdów prowadzonych w ramach utrzymania czystości, dokonywano wizualnej kontroli infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej. Szczególną uwagę zwracano na nowe tereny budowlane, na których nie wykonano jeszcze przyłączy, w celu wyeliminowania ryzyka nielegalnego poboru wody lub wprowadzania ścieków do sieci. Kontrolowano także nieruchomości posiadające dostęp do sieci wodociągowej, niepodłączone do sieci kanalizacyjnej pomimo możliwości technicznych włączenia, pod kątem nieuprawnionego odprowadzania ścieków. Konserwatorzy co roku otrzymywali wykaz nieruchomości niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej, służący do weryfikacji ewentualnych nielegalnych podłączeń. Ponadto, podczas każdej wymiany wodomierzy, konserwatorzy dokonywali szczegółowej kontroli nieruchomości, w tym zewnętrznych punktów poboru wody, celem wykluczenia nieopomiarowanego i nielegalnego poboru wody.

(akta kontroli str. 327-331, 362-374)

8. W związku z brakiem podejrzeń popełnienia wykroczeń bądź przestępstw, o których mowa w art. 28 ust. 1-4a ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, Przedsiębiorstwo nie kierowało zawiadomień do organów ścigania.

(akta kontroli str. 327-331)

9. W latach 2022-2025 w Przedsiębiorstwo było kontrolowane przez dwa podmioty zewnętrzne, tj.:

– PPIS, w zakresie:

- regularnych badań jakości wody w ramach nadzoru sanitarnego - na podstawie tych badań PPIS wydał w 2022 r. dwie decyzje w sprawie warunkowego korzystania z wodociągów oraz dokonywał okresowych ocen jakości wody, co szerzej opisano w punkcie piątym niniejszego wystąpienia;
- oceny warunków stanowisk pracy oraz stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń zakładu³⁶, oceny stanu sanitarno-technicznego SUW w Siedlcach, SUW w Pruszkowie, SUW w Sędziejowicach (łącznie 14 kontroli), sprawdzenia wydanych zaleceń (dwie kontrole) – w toku tych kontroli PPIS nie stwierdził nieprawidłowości w zakresie związanym z niniejszą kontrolą NIK;

(akta kontroli str. 246-257, 265-288, 363-440)

– Delegaturę WIOŚ w Sieradzu (dwie kontrole problemowe w 2022 r.), obejmujące:

- gospodarkę odpadami powstającymi w wyniku oczyszczania ścieków komunalnych, w tym zagospodarowanie osadów ściekowych;
- przestrzeganie warunków dotyczących ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych.

---

³⁵ Nie stwierdzono wykonania przyłącza wodociągowego lub kanalizacyjnego niezgodnie z przepisami prawa, wprowadzania ścieków niespełniających wymagań (nie prowadzono kontroli w tym zakresie), celowego uszkodzenia lub pominięcia wodomierza lub urządzenia pomiarowego, nielegalnego poboru wody lub odprowadzania ścieków.

³⁶ W 2022 r. dodatkowo respektowania przestrzegania określonych ograniczeń, zakazów i nakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

W toku pierwszej z tych kontroli, obejmującej działania Przedsiębiorstwa w 2021 r., nie stwierdzono naruszeń przepisów i popełnienia wykroczeń. W toku drugiej kontroli, podjętej w związku ze zgłoszeniem dotyczącym odprowadzania przez GJUK nieoczyszczonych ścieków oraz osadów do rowu melioracyjnego, stwierdzono naruszenie art. 476 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne³⁷, w wyniku przekroczenia warunków określonych w pozwoleniu wodnoprawnym³⁸ i wprowadzenia w dniu 5 września 2022 r. ścieków do ziemi bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego. W danym dniu, w związku z niewłaściwą pracą pompy w studni zbiorczej w OŚ w Sędziejowicach, pompa została wyjęta ze studni, zaślepiono kanał wlotowy ścieków dopływających, a nadmiar ścieków, po oddzieleniu skratek, wprowadzono do otworu ziemnego. Pompę zamontowano i uruchomiono następnego dnia. W związku z popełnionym wykroczeniem, Kierownik został ukarany mandatem w wysokości 500 zł. Wniosków pokontrolnych nie sformułowano.

W dniu 13 września 2022 r. GJUK przesłał do Delegatury WIOŚ w Sieradzu pismo, w którym wyjaśnił m.in., iż całkowite doprowadzenie terenu do porządku po usterce trwało do 13 września, ze względu na intensywne opady atmosferyczne. Wskazał także, że dopływające ścieki do oczyszczalni to w 98% ścieki socjalno-bytowe, a teren oczyszczalni położony jest w strefie lasów i łąk. Z tego względu, według opinii GJUK, zarówno ilość, jak i rodzaj ścieków wylanych ze studni zbiorczej, nie wpływała negatywnie na środowisko, ani na teren przyległy.

(akta kontroli str. 441-458)

10. W ocenie Kierownika, wdrożenie wymogów wynikających z Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2184 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi *wiąże się z istotnymi obciążeniami finansowymi oraz organizacyjnymi, a kluczowym warunkiem ich realizacji pozostaje zapewnienie długoterminowych źródeł finansowania modernizacji infrastruktury wodociągowej*. Najistotniejsze obciążenia i ryzyka dla Gminy wynikają z:

- obowiązku monitorowania nowych paramentów jakości wody (PFAS, mikroplastiki, farmaceutyki, hormony);
- obniżenia dopuszczalnego poziomu ołowiu;
- konieczności wdrożenia Planu Bezpieczeństwa Wody oraz jego bieżącej aktualizacji,
- znaczącego zwiększenia obciążeń dokumentacyjnych i eksploatacyjnych.

W opracowanym w lutym 2025 r. PBW wskazano szereg koniecznych działań, obejmujących m.in. pełną inwentaryzację sieci, rozszerzenie monitoringu parametrów, modernizację SUW, wdrożenie telemetrii i automatyki, budowę punktów monitoringu jakości, a także wymianę odcinków sieci o podwyższonym ryzyku. Zdaniem Kierownika, szacunkowe koszty wdrożenia Dyrektywy i realizacji PBW mogą oscylować w kwotach rzędu 5-18 mln zł w perspektywie 10-12 lat, co znacząco przekracza możliwości finansowe Gminy bez uzyskania wsparcia zewnętrznego.

Kierownik wyjaśnił także, iż pełna ocena sytuacji pozostaje utrudniona ze względu na zawetowanie przez Prezydenta RP w dniu 12 listopada 2025 r. ustawy implementującej Dyrektywę. Jednocześnie trwające postępowanie Komisji Europejskiej powoduje konieczność kontynuowania działań przygotowawczych.

(akta kontroli str. 327-331)

---

³⁷ Dz. U. z 2025 r. poz. 960 ze zm.

³⁸ Decyzji Starosty Łaskiego znak EZ.6341.78.2017 z dnia 21 listopada 2017 r.

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Przedsiębiorstwo nie prowadziło kontroli jakości odprowadzanych ścieków bytowych i ścieków przemysłowych, co stanowiło naruszenie art. 9 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę oraz § 11 rozporządzenia w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych. Zgodnie z tymi przepisami przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane do prowadzenia regularnej kontroli jakości odprowadzanych ścieków bytowych i ścieków przemysłowych. Prowadząc kontrolę ścieków przemysłowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych przedsiębiorstwo ustala miejsce, sposób i częstotliwość poboru kontrolnych próbek. Pobór kontrolnych próbek odbywa się po zawiadomieniu dostawcy ścieków przemysłowych o zamiarze przeprowadzenia kontroli i w obecności upoważnionego przedstawiciela dostawcy ścieków przemysłowych.

(akta kontroli str. 289)

Kierownik wyjaśnił m.in., iż stała kontrola jakości ścieków odbywała się przez bieżący monitoring pracy gminnych oczyszczalni ścieków, gdzie prowadzone były systematyczne badania parametrów ścieków dopływających i oczyszczonych. Uzyskiwane wyniki nie wskazywały na występowanie nieprawidłowości. W takiej sytuacji, w ocenie Kierownika, brak było podstaw do prowadzenia dodatkowych badań jakości ścieków bytowych i przemysłowych w indywidualnych punktach zrzutu, co należałoby uznać za działanie niecelowe i niegospodarne z punktu widzenia wydatkowania środków publicznych. Odnosząc się do kwestii kontroli ścieków przemysłowych Kierownik wyjaśnił, że Przedsiębiorstwo nie prowadziło odrębnych badań tych ścieków, ponieważ dostawca wykonywał je samodzielnie i terminowo, zgodnie z wymogami określonymi w wydanym pozwoleniu wodnoprawnym, a ich wyniki pozostawały pod stałym nadzorem GJUK. W ocenie Kierownika GJUK realizował obowiązki określone w art. 9 ust. 3 ww. ustawy w sposób systemowy i ciągły, z uwzględnieniem skali działalności prowadzonej przez dostawcę ścieków przemysłowych oraz potencjalnego wpływu tych ścieków na funkcjonowanie sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków. Kontrole w trybie określonym w § 11 ww. rozporządzenia nie były prowadzone, ponieważ – w ocenie Kierownika – przepis ten nie ustanawia obowiązku cyklicznego poboru próbek w każdym przypadku, lecz stanowi podstawę do podjęcia kontroli bezpośredniej w sytuacjach wynikających z analizy ryzyka, stwierdzonych nieprawidłowości lub potrzeby weryfikacji spełniania warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych.

(akta kontroli str. 323-326)

NIK nie podziela stanowiska przedstawionego w wyjaśnieniach i wskazuje, iż Przedsiębiorstwo było zobowiązane do prowadzenia regularnych kontroli określonych w art. 9 ust 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, tj. zarówno ścieków bytowych i przemysłowych, w przypadku tych ostatnich w sposób określony w § 11 do rozporządzenia w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych. Ponieważ ścieki dopływające do oczyszczalni nie są ściekami

bytowymi³⁹ lub przemysłowymi⁴⁰, lecz ściekami komunalnymi, o których mowa w art. 2 pkt 10 ww. ustawy (tj. ściekami odprowadzanymi urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy), nie można uznać, iż poprzez wykonywanie badań ścieków dopływających do oczyszczalni Przedsiębiorstwo wywiązało się z obowiązku kontroli jakości ścieków bytowych i przemysłowych. NIK dostrzega, iż wyniki badań ścieków dopływających do oczyszczalni i oczyszczonych wskazują na wysoki stopień redukcji substancji zanieczyszczających, a także na nieprzekraczanie najwyższych dopuszczalnych wartości zanieczyszczeń dla wód wprowadzanych do ziemi. Zwraca jednak uwagę, że ustawowy obowiązek wykonywania regularnej kontroli jakości ścieków bytowych i przemysłowych nie jest uzależniony od wyników badań ścieków prowadzonych w oczyszczalni. Badania ścieków dopływających i oczyszczonych⁴¹ nie zastępują także kontroli, o której mowa w art. 9 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę oraz § 11 rozporządzenia w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych. Kontrola taka winna być przeprowadzana po zawiadomieniu przedsiębiorcy, według ściśle określonych procedur. Z powyższych względów, także prowadzonego przez GJUK monitoringu badań wykonywanych przez przedsiębiorcę nie można uznać za kontrolę, o której mowa w art. 9 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę.

(akta kontroli str. 314-322)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następującą uwagę:

Uwaga

NIK zwraca uwagę na obowiązek prowadzenia regularnej kontroli jakości odprowadzanych ścieków bytowych i ścieków przemysłowych, zgodnie z zasadami określonymi przez ustawodawcę.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Łódzkiej Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

---

³⁹ Zgodnie z definicją ustawową, przez ścieki bytowe należy rozumieć ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków (art. 2 pkt 9 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę).

⁴⁰ Zgodnie z definicją ustawową, przez ścieki przemysłowe należy rozumieć ścieki niebędące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi będącymi skutkiem opadów atmosferycznych, powstałe w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu, odprowadzane urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu (art. 2 pkt 11 ww. ustawy).

⁴¹ Badania wykonane na podstawie rozporządzenia wykonawczego wydanego w oparciu o art. 99 ustawy Prawo wodne.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Łódź, dnia 19 stycznia 2026 r.

Kontroler

Emilia Wyciszkievicz

główny specjalista kontroli państwowej

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli

Łódzka Delegatura w Łodzi

p.o. Dyrektor

Piotr Walczak

/podpisano elektronicznie/